

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

*Перунова О.М., к.ю.н., доцент, Леонтєва Л.В., к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів повинна ґрунтуватися на наукових засадах. Залучення до наукових знань у сучасному суспільстві призводить до того, що студенти самостійно вирішують навчальні завдання і здатні в майбутньому до самостійного вирішення не тільки теоретичних, але й практичних завдань. Саме це є запорукою оперативного прийняття нестандартних рішень та набуття навиків діяти творчо і самостійно. Знання можна вважати надбанням студента тільки за умови, що він прикладав для їх здобуття свої розумові та практичні зусилля.

Самостійна робота залежить від різних підходів до організації практичної діяльності студентів. Самостійна робота – навчальна діяльність студента, яка повинна бути спрямована не тільки на вивчення теоретичного матеріалу, але й слугувати методом засвоєння його безпосередньої участі викладача. Під час самостійної підготовки студентів завдання повинні містити в собі всі необхідні форми контролю: теоретичні завдання, задачі, тести, проведення дослідів, підготовка рефератів, контрольних робіт, фіксованих виступів, підготовка курсових, дипломних, магістерських робіт та ін.

Саме такий підхід до навчального процесу, а саме самостійної роботи, з урахуванням всіх вищезазначених елементів і є запорукою здійснення в повній мірі підготовки фахівців в позааудиторний час.

Безперечно, для ефективності і результативності вивчення певного наукового матеріалу студенту необхідно підібрати необхідну інформацію.

Сьогодення наукового, творчого, суспільного життя диктує декілька видів появи інформації, а саме систему науково-технічних джерел та тих можливостей, які дають змогу використовувати інші джерела інформації за фахом, наприклад книги.

Кожен студент при виконанні своєї наукової роботи повинен об'єктивно оцінювати методичний, науковий матеріал джерел інформації, що безперечно впливає на вивчення, фіксацією і аналіз його самостійної роботи та її результат. Аналізуючи наукову працю, здобувач повинен зрозуміти логіку розвитку теоретичних положень, роздумів автора. Освоєння пізнання логіки, здобуття пошуків результатів, що дає змогу відокремити важливе від неважливого для самостійних висновків у наукових дослідженнях.

Індивідуальність підходу у виборі видів інформації дає змогу студенту само реалізуватися як майбутньому фахівцю. Це формує навички самостійного планування і організації власного навчального процесу, що забезпечує перехід до неперервної освіти (самоосвіти) після навчання у вищому навчальному закладі.

В якості одного з видів самостійної роботи можемо розглянути письмову роботу, яка виконується передусім для того, щоб викладач зміг оцінити рівень знань і якість засвоєння студентом навчального курсу. Саме під час письмової роботи студенти мають змогу краще використовувати свої індивідуальні здібності. Вони вивчають, а потім конспектуючи, досліджують літературні джерела, повторно перечитують, у разі потреби, їх окремі абзаци чи розділи, звертаються до відповідних словників та довідників. Все це дає можливість сприяти глибокому осмисленню навчального матеріалу, виробити у студентів цілеспрямованість щодо здобуття знань та самостійності мислення.

Самостійна робота формує у студентів потребу до мотивації і активної самостійної роботи, що повинно відбуватися внаслідок спонукання викладача. Цей спосіб не є ефективним, оскільки будь – яка діяльність, що не викликає у людини професійного інтересу, є малопродуктивною. Значно ефективнішим способом формування у студентів мотивів та потреб до самостійної роботи є глибокий інтерес саме до результату, який вони можуть спостерігати в процесі вивчення та оволодіння матеріалом. Як показує практика, це - найпродуктивніший метод засвоєння матеріалу, але студент повинен сам зацікавитись змістом навчальної дисципліни.

Самостійна робота формує у студентів інтелектуальні якості, сприяє вихованню в них стійких навичок постійного поповнення отримуваних знань, самоосвіти, допомагає розвивати власну працелюбність, організованість, ініціативу, дає змогу випробовувати свої сили, перевірити волю, формує дисциплінованість тощо, тобто якості, вкрай необхідні майбутнім фахівцям з економіки та підприємництва.

Викладач під час того видачі завдання для самостійної роботи студентам повинен націлити їх на те, що вони повинні спостерігати явища та збирати факти, вміти проникати в сутність явища, що вивчається, та внаслідок чого пов'язувати в єдине ціле різні, на перший погляд, процеси; навчити студентів самостійно проводити наукові експерименти, що дозволить узагальнити, розширити і поглибити знання; розвинути вміння у студентів мислити аналогіями, моделювати, передбачати, фантазувати тощо.

У процесі підготовки спеціаліста важливо не лише озброїти його фаховими знаннями, уміннями та навичками професійної діяльності, а й сформувати у нього відповідний світогляд, моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особливості.

Студент під час вивчення для викладача і для самого себе повинен працювати над собою на всіх уланках своєї особливості, своїх позитивних рис, над характером своєї доброї поведінки, розвивати ті якості, які у майбутньому допоможуть йому не тільки у науковому житті, професійній діяльності, а й дадуть ідеальне самовираження і самовиховання, будуть результатом виховання його особистості.

Сама по собі форма самостійної роботи студентів покликана звільнити їх від сліпого наслідування, навчити працювати творчо, сформувати вимогливість до себе й до інших. Кожний студент повинен оволодіти процесом наукового, дослідницького пізнання, виконуючи протягом усього періоду навчання самостійно – завдання, які поступово ускладнюються і поглиблюються.

Самостійна робота і організація навчально-дослідної роботи студентів є важливими чинниками підвищення та вдосконалення ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі в першу чергу тому, що передбачає індивідуалізацію навчання та дає змогу реалізувати орієнтоване особистісне навчання, розширює обсяг умінь, знань та навичок у студентів, сприяє формуванню творчої ініціативи, активності, допитливості, розвиває ділове мислення, спонукає до самостійних пошуків, що безперечно буде сприяти професіоналізму майбутнього фахівця.

Література:

- 1.Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : [навч. посіб.] / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2014. – 456 с.
- 2.Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. : [навч. посіб.] / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.